

KODEKS ETYKI
FARMACEUTY-APTEKARZA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Naczelna Izba Aptekarska, Warszawa, 2006

Szanowne Koleżanki , Szanowni Koledzy

Oddajemy w Wasze ręce aktualne wydanie Kodeksu Etyki Aptekarza Rzeczypospolitej Polskiej w treści przyjętej na Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe Aptekarzy w Lublinie w dniu 25 kwietnia 1993 r.

Z biegiem czasu treść pierwotna naszego Kodeksu została częściowo pomniejszona o artykuły skreślone bądź uchylone Uchwałami III Krajowego Zjazdu Aptekarzy odbytego w grudniu 1999 r. oraz po uwzględnieniu wyroku Sądu Najwyższego z roku 2000.

Przedstawione obecnie brzmienie Kodeksu nie zmienia żadnych z podstawowych i trwałych zasad, lecz dostosowuje jego zapisy do nowych wyzwań praktyki farmaceutycznej.

Duch Kodeksu i zasady naszego zawodu są tam podkreślone, szczególnie wobec zagrożeń dnia codziennego jakimi są: dbałość o godność zawodu, lojalność we wzajemnym współżyciu, czy traktowanie leku i usługi farmaceutycznej jako podmiotu obrotu towarowego.

Wszechwładne mechanizmy rynkowe czy wymagania administracyjne nie powinny zwalniać nas z przestrzegania nakazu etycznego jakim jest działanie na rzecz dobra chorego.

Koleżanki i Koledzy

Obecne wznowienie wydania Kodeksu w tak trudnym okresie następujących zmagania o godność naszego zawodu jest szczególnie istotne. Nie mam wątpliwości, że sama obecność Kodeksu w każdej aptece, czy w naszych rękach, wzbudzać będzie refleksję nad treściami w nim zawartymi.

Wyrażam przekonanie, że przywiązanie do zasad w nim zawartych czynić będzie z naszego środowiska grupę zawodową cieszącą się uznaniem i szacunkiem w oczach społeczeństwa.

*Prezes
Naczelnej Rady Aptekarskiej*

mgr farm. Andrzej Wróbel

PRYZRZECZENIE MAGISTRA FARMACJI

Z głęboką czcią i wdzięcznością przyjmuję nadany mi stopień magistra farmacji i ślubuję uroczyście:

– wykonywać swe obowiązki zgodnie z prawem i według najlepszej swej wiedzy oraz przestrzegać tajemnicy zawodowej.

– w ciągu całego życia nie będę szczędzić trudu nad doskonaleniem się w naukach farmaceutycznych, starając się przyczynić do jak największego ich rozwoju.

– będę uważać za swój obowiązek podać do wiadomości świata naukowego wszystko to, co stanowi postęp w dziedzinie wiedzy farmaceutycznej.

Ślubuję i przyrzekam, że nadaną mi godność zachowam nieskalaną i nie splamię jej nieprawością, a w postępowaniu swoim kierować się będę zawsze zasadami uczciwości i sumienności.

SALUS AEGROTI SUPREMA LEX ESTO

Kodeks Etyki

Farmaceuty - Aptekarza Rzeczypospolitej Polskiej

uchwalony na Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe Aptekarzy

w dnia roku

WSTĘP

Aptekarzem jest farmaceuta wykonujący zawód w aptece lub w hurtowni farmaceutycznej.

Ilekróć w Kodeksie mowa jest o farmaceutyce, rozumie się przez to farmaceutę-aptekarza.

Farmaceuta podejmując wykonywanie zawodu, świadomie i dobrowolnie bierze na siebie obowiązek służenia chorym. Wykazuje troskę o zdrowie publiczne oraz posługuje się wskazaniem Kodeksu Etyki w życiu zawodowym i osobistym. Farmaceuta w działalności swojej powinien kierować się wiadomościami fachowymi, wartościami humanistycznymi, tradycjami aptekarstwa polskiego oraz przepisami prawa.

CZĘŚĆ OGÓLNA

Art. 1.

1. Zasady etyki farmaceuty wynikają z norm moralnych oraz z ogólnych zasad deontologii przystosowanych do zawodu farmaceuty.
2. Obowiązkiem farmaceuty jest przestrzeganie norm etycznych, szacunek do praw człowieka oraz strzeżenie godności zawodu.

Art. 2.

1. Naruszeniem godności zawodu jest każde postępowanie, które jest sprzeczne z etyką farmaceuty lub podważa zaufanie do zawodu.
2. Farmaceuta zobowiązany jest kierować się postanowieniami zawartymi w uchwałach samorządu, w orzecznictwie dyscyplinarnym oraz normach zwyczajowych przyjętych przez środowisko farmaceutyczne.
3. Farmaceuta odpowiada dyscyplinarnie za naruszenie zasad etyki zawodowej lub naruszenie godności zawodu podczas działalności zawodowej, działalności publicznej, a także w życiu prywatnym.

Art. 3.

Zadaniem farmaceuty jest współdziałać w ochronie życia i zdrowia, zapobieganie chorobom, niesienie ulgi w cierpieniu.

Art. 4.

1. Farmaceuta wykonując swoje zadania musi posiadać wolność postępowania zgodnego ze swym sumieniem oraz swobodę działań zawodowych, stosowną do wskazań etycznych, aktualnego poziomu wiedzy i stanu prawnego.
2. Jeżeli z uwagi na swoje przekonania farmaceuta nie może wykonać pewnych czynności w aptece, zobowiązany jest wskazać farmaceutę, który podejmie się wykonania tych czynności.

Art. 5.

Jeżeli farmaceuta nie jest w stanie wykonać usługi farmaceutycznej w aptece, w której wykonuje zawód, jest zobowiązany do wskazania apteki, w której usługa ta zostanie wykonana.

Art. 6.

Farmaceuta posiadający uprawnienia zawodowe odpowiada zawsze osobiście za wykonywaną pracę. Ma też obowiązek odmówić wykonania czynności

niezgodnych z zasadami etyki, wiedzą fachową, obowiązującymi przepisami prawnymi i ustaleniami naukowymi.

Art. 7.

Czynność zawodowa farmaceuty nie może być świadomym działaniem na szkodę zdrowia ludzkiego.

Art. 8.

Farmaceuta w swej praktyce zawodowej uwzględnia fakt, że produkty lecznicze i wyroby medyczne stanowią niezbędny element opieki zdrowotnej i nie mogą być traktowane jak zwykły przedmiot obrotu handlowego.

Art. 9.

Farmaceuta nie pozwala nikomu narzucić sobie postawy zawodowej, która byłaby sprzeczna z jego zawodową niezależnością oraz przepisami niniejszego kodeksu.

Art. 10.

Farmaceute nie wolno narzucać swoich usług, lub pozyskiwać pacjentów w sposób niezgodny z zasadami etyki i deontologii aptekarskiej oraz lojalności wobec kolegów.

Art. 11.

Izba aptekarska jest obowiązana do czuwania nad przestrzeganiem ustalonych zasad etyki i deontologii oraz zachowaniem godności zawodu przez wszystkich członków samorządu zawodowego.

CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

I. ZASADY POSTĘPOWANIA APTEKARZA WOBEC PACJENTA

Art. 12.

Farmaceuta wykonujący swe obowiązki zawodowe zobowiązany jest do:

1. udzielania jednakowo troskliwej pomocy fachowej wszystkim zwracającym się osobom,
2. udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach w ramach posiadanej wiedzy fachowej,
3. udzielania niezbędnych porad w doborze leków nie wymagających recepty lekarskiej,
4. odmawiania wydawania produktów leczniczych, jeżeli ma podstawę przypuszczać, że zostaną one użyte przez nabywcę, lub osoby trzecie z zamiarem zaszkodzenia zdrowiu albo w celach nieleczniczych,
5. odmawiania wydawania produktów leczniczych i innych wyrobów medycznych na receptę, która budzi zastrzeżenia co do autentyczności,
6. udzielania pacjentowi rzetelnej i zrozumiałej informacji o produktach leczniczych oraz wyrobach medycznych.

Art. 13.

Farmaceutę obowiązuje zachowanie w tajemnicy wszelkich wiadomości o pacjencie i jego otoczeniu, uzyskanych w związku z wykonywaniem czynności zawodowych, z wyjątkiem przypadków określonych prawem.

Art. 14.

Farmaceuta może odmówić wykonania czynności zawodowych, jeżeli warunki wykonywania pracy nie gwarantują jakości sporządzanego bądź wydawanego leku.

Art. 15.

Farmaceuta nie może wobec pacjenta dyskredytować terapeutycznego postępowania lekarza. Uwagi o dostrzeżonych błędach powinien przekazywać zainteresowanemu lekarzowi, a w przypadku braku reakcji i powtarzania błędów, poinformować o tym właściwą Okręgową Radę Lekarską za pośrednictwem Okręgowej Rady Aptekarskiej.

Art. 16.

Jeżeli odmowa wydania leku nastąpiła z przyczyny formalno - prawnej, farmaceuta powinien podać pacjentowi powody takiej decyzji i wskazać sposób umożliwiający nabycie danego leku.

Art. 17.

W razie popełnienia pomyłki merytorycznej podczas sporządzania lub wydawania leku, farmaceuta ma obowiązek niezwłocznie podjąć działania mające na celu naprawienie pomyłki i zapobieżenie lub usunięcie jej skutków.

Art. 18.

W przypadkach nie cierpiących zwłoki, jeżeli zagrożone jest życie pacjenta lub w poważnym stopniu jego zdrowie, farmaceuta może wydać lek nawet wówczas, gdy pacjent nie może przedłożyć stosownej recepty lekarskiej.

Art. 19.

Opłata za produkty lecznicze i wyroby medyczne wydawane z apteki powinna być ustalana rzetelnie i zgodnie z obowiązującymi przepisami.

II. ZASADY POSTĘPOWANIA WOBEC ZAWODU,

NAUKI I SAMORZĄDU

Art. 20.

1. Farmaceuta powinien cenić i szanować swój zawód, chronić jego godność, a w pracy zawodowej powinien postępować tak, aby budzić szacunek i zaufanie.
2. Farmaceuta śledzi postęp nauki. Jego powinnością jest stałe doskonalenie umiejętności zawodowych.

Art. 21.

Farmaceuta powinien powstrzymać się od jakiegokolwiek działania albo zaniechania, które mogłyby spowodować złą opinię o zawodzie, nawet gdyby nie były one związane z jego praktyką zawodową.

Art. 22.

Farmaceuta obowiązany jest otaczać szacunkiem historię i tradycję zawodu, oraz wykazywać dbałość o zabytki kultury materialnej farmacji.

Art. 23.

Farmaceuta pełniący funkcję kierownika apteki lub hurtowni farmaceutycznej jako jej pracownik obowiązany jest zawrzeć z pracodawcą taką umowę, która gwarantowałaby mu możliwość wykonywania zawodu aptekarza zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym kodeksie.

Art. 24.

Farmaceuta zatrudniony w urzędzie lub instytucji uprawnionej do przeprowadzania kontroli aptek lub hurtowni, ma obowiązek przestrzegać zasad wyrażonych w niniejszym kodeksie.

Art. 25.

1. Odkrycia i spostrzeżenia związane z wykonywaniem swego zawodu farmaceuta powinien upowszechniać, w szczególności przez publikacje w prasie fachowej.

2. Publikacje takie powinny podnosić zaufanie do zawodu, a także być rzetelne.

Art. 26.

1. Farmaceuci powinni solidarnie wspierać działalność swego samorządu, którego zadaniem jest zapewnienie im należytej pozycji w społeczeństwie.

2. Podejmując krytykę działania organów samorządu aptekarskiego farmaceuta winien przeprowadzać ją najpierw w swoim środowisku.

Art. 27.

1. Władzami samorządu aptekarskiego, w rozumieniu niniejszego Kodeksu, są zarówno organy Naczelnej Izby Aptekarskiej jak i Okręgowych Izb Aptekarskich oraz Prezes Naczelnej Rady Aptekarskiej i Prezesi Okręgowych Rad Aptekarskich.

2. Pełnienie funkcji we władzach samorządu aptekarskiego jest prawem i obowiązkiem każdego farmaceuty.

3. Farmaceuta, któremu powierzona została funkcja w organach samorządu, obowiązany jest rzetelnie i z najwyższą starannością wypełniać obowiązki wynikające z tej funkcji.

4. Przy wypełnianiu funkcji samorządowej farmaceuta obowiązany jest kierować się uchwałami i postanowieniami władz (organów) samorządu oraz dobrze rozumianymi interesami i zadaniami samorządu aptekarskiego.

5. Członek władz samorządu zawodowego w razie wydania prawomocnego orzeczenia sądu aptekarskiego na jego niekorzyść, obowiązany jest zaprzestać pełnienia funkcji w tych władzach.

Art. 28.

1. Farmaceuta obowiązany jest stosować się do uchwał, postanowień i decyzji władz samorządu aptekarskiego, niezależnie od ich osobistej oceny.

2. Farmaceuta obowiązany jest stawić się na każde wezwanie władz samorządowych, a ewentualne niestawiennictwo powinien niezwłocznie usprawiedliwić.

3. Niepłacenie składki na rzecz samorządu stanowi poważne naruszenie zasad etyki zawodowej.

4. Farmaceuta powinien współdziałać z członkami samorządu we wszystkich sprawach dotyczących zawodu.

III. RELACJE WZAJEMNE MIĘDZY FARMACEUTAMI

Art. 29.

Stosunki między farmaceutami powinny opierać się na wzajemnym szacunku, lojalności, koleżeństwie i solidarności. Powinni oni dzielić się swoimi doświadczeniami i służyć sobie wzajemną pomocą. Wzajemna ocena powinna być sprawiedliwa, a krytykę należy formułować w sposób bezstronny, przekazując ją w pierwszej kolejności osobie zainteresowanej.

Art. 30.

1. Na farmaceutach mających większe doświadczenie zawodowe ciąży obowiązek przekazywania młodszym kolegom swojej wiedzy i umiejętności oraz wzorców kultury i poszanowania człowieka.
2. Moralnym obowiązkiem farmaceuty jest kształtowanie u rozpoczynających pracę zawodową kolegów poczucia odpowiedzialności za wykonaną pracę, nawyku rzetelności, pracowitości i dokładności.

Art. 31.

Farmaceuta kształcący studentów i słuchaczy techników farmaceutycznych, kieruje się najlepszą wiedzą zawodowo - naukową, obiektywizmem, życzliwością oraz zaznajamia ich z zasadami etyki zawodowej.

Art. 32.

Farmaceuta powinien okazywać należny szacunek i nieść pomoc seniorom zawodu oraz niepełnosprawnym koleżankom i kolegom.

Art. 33.

Umowę o pracę zawartą pomiędzy farmaceutami powinna cechować szczególna rzetelność oraz poszanowanie wzajemnych praw i obowiązków wynikających z niniejszego kodeksu.

Art. 34.

1. Farmaceuta wystrzega się prowadzenia reklamy lub uczestniczenia w promocji niezgodnej z prawem lub dobrymi obyczajami.
2. Farmaceuta nie może poprzez własną działalność przyczyniać się do zwiększenia konsumpcji produktów leczniczych.

Art. 35.

1. Obowiązkiem farmaceuty jest przestrzeganie zasad uczciwej konkurencji w prowadzeniu apteki lub hurtowni farmaceutycznej.
2. Za postępowanie naruszające obowiązek określony w ust. 1 uważa się w szczególności:

- 1) zawieranie porozumień z lekarzami lub przedstawicielami firm farmaceutycznych w celu zapewnienia sobie dominującej roli na rynku lokalnym w obrocie określonymi produktami leczniczymi lub wyrobami medycznymi,
- 2) promowanie apteki w sposób i rozmiarze sprzecznym z zasadami uczciwej konkurencji,
- 3) nieuczciwe zachwalanie prowadzonej działalności poprzez używanie określeń porównawczych takich jak: “najwyższej jakości”, “najtańsze”, “najskuteczniejsze”, “jedynie u nas” itp.,
- 4) prowadzenie sprzedaży bez recepty produktów leczniczych wydawanych wyłącznie z przepisu lekarza,
- 5) prowadzenie sprzedaży produktów leczniczych i wyrobów medycznych poza apteką,
- 6) stosowanie takich metod marketingu, które traktują lek tylko jako towar handlowy.

IV. ZASADY POSTĘPOWANIA WOBEC SPOŁECZEŃSTWA

Art. 36.

Farmaceuta powinien troszczyć się o racjonalną gospodarkę lekami i nie umniejszać praw chorego, zapobiegać w miarę możliwości ich nadużywaniu i marnotrawieniu.

Art. 37.

Farmaceuta powinien szerzyć oświatę zdrowotną, brać udział w zwalczaniu uzależnień lekowych, toksykomanii, alkoholizmu i dopingu farmakologicznego w sporcie.

Art. 38.

Farmaceuta, w miarę swoich możliwości, uczestniczy w działaniach na rzecz ochrony środowiska naturalnego i bierze udział w życiu społecznym, przysparzając tym samym prestiżu zawodowi.

V. PRZEPISY KOŃCOWE

Art. 39.

W przypadkach nie przewidzianych w Kodeksie Etyki Farmaceuty-Aptekarza RP, farmaceuta powinien postępować zgodnie z zasadami sformułowanymi w orzecznictwie Naczelnego Sądu Aptekarskiego oraz uchwałach organów samorządu aptekarskiego.

Art. 40.

1. Kodeks Etyki Aptekarza Rzeczypospolitej Polskiej, uchwalony przez Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Aptekarzy w dniu 25 kwietnia 1993 r., stanowiący załącznik do obwieszczenia Prezesa Naczelnego Rady Aptekarskiej traci moc z dniem wejścia w życie Kodeksie Etyki Farmaceuty-Aptekarza RP.

2. Kodeks Etyki Farmaceuty-Aptekarza RP, uchwalony przez Krajowy Zjazd Aptekarzy w dniu roku, wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Biuletynie Naczelnego Izby Aptekarskiej.

Art. 41.

Wszelkie zmiany niniejszego Kodeksu mogą być dokonane jedynie przez Krajowy Zjazd Aptekarzy.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZAWODOWA FARMACEUTY

W ŚWIETLE PRAWA POLSKIEGO

Farmaceuta ma obecnie ugruntowaną pozycję we współczesnym społeczeństwie. Ze względu na charakter wykonywanego zawodu, powinien cechować się wysokim poczuciem odpowiedzialności. Odpowiedzialność jest ściśle związana z ponoszeniem konsekwencji za skutki wywołane czynem człowieka i łączy ją immanentnie z określonymi uprawnieniami.

Odpowiedzialność zawodowa to odpowiedzialność, która powstaje w związku z wykonywaniem określonego zawodu. Można ją także odnieść do charakteru organów, przed którymi jest ona ponoszona. Podstawy odpowiedzialności zawodowej mogą pokrywać się z podstawami odpowiedzialności karnej, często jednak wykraczają poza jej ramy.

Zakres podmiotowy przepisów o odpowiedzialności zawodowej obejmuje jedynie członków samorządu aptekarskiego, a więc tylko osoby wykonujące zawód aptekarza oraz odbywające staż aptekarski. Zakres przedmiotowy jest znacznie szerszy. Farmaceuta, ze względu na zawód "zaufania publicznego", odpowiada bowiem nie tylko za postępowanie sprzeczne z przepisami prawa dotyczącymi wykonywania zawodu, ale na równi z innymi – za działania niezgodne z zasadami etyki i deontologii.

Farmaceuta powinien przestrzegać oprócz wielu zasad etycznych, deontologicznych, również obowiązującego w Polsce prawa. Praca farmaceuty obwarowana jest licznymi przepisami prawnymi zawartymi nie tylko w Ustawach i Rozporządzeniach dotyczących działalności aptek, hurtowni, wytwórni produktów leczniczych i obrotu nimi, lecz również przepisami zawartymi w Kodeksie Cywilnym czy Karnym. Dlatego też, w tym miejscu należy wymienić niektóre akty prawne, w których poruszany jest problem odpowiedzialności:

- * (Ustawa z dn. 19.04.1991r. *o izbach aptekarskich*. Dz.U. nr 41, poz. 179 z 1991r. z późn. zm., art. 45 - 46)
- * (Ustawa z dn. 6.09.2001r. *Prawo Farmaceutyczne*. Dz.U. nr 126, poz. 1381 z 2001r. z późn. zm., art. 124 - 133)
- * (Ustawa z dn. 24.04.1997r. *o przeciwdziałaniu narkomanii*, Dz.U. nr 75, poz. 468 z 1997r. z późn. zm., art. 40-58)
- * (Ustawa z dn. 27.07.2001r. *o wyrobach medycznych*. Dz.U. nr 126, poz. 1380 z 2001r. z późn. zm., art. 36 - 38)
- * (Ustawa z dn. 14.03.1985r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*. Dz.U. nr 12, poz. 49 z 1985r. z późn. zm., art. 38)
- * (Ustawa z dn. 2.07.2004r. *o swobodzie działalności gospodarczej*. Dz.U. nr 173, poz. 1807 z 2004r., art. 77-84)
- * (Ustawa z dn. 5.07.2001r. *o cenach*, Dz. U. nr 97, poz. 1050 z 2001r. z późn. zm., art. 11-14)
- * (Ustawa z dn. 15.12.2000r. *o Inspekcji Handlowej*, Dz.U. nr 4, poz. 25 z 2001r. z późn. zm., art. 38-39)
- * (Ustawa z dn. 6.03.1981r. *o Państwowej Inspekcji Pracy*, Dz.U. nr 6, poz. 23 z 1981r. z późn. zm., art. 9)
- * (Ustawa z dn. 26.06.1974r. *Kodeks pracy*, Dz.U. nr 24, poz. 141 z 1974r. z późn. zm., art. 281-283)
- * (Ustawa z dn. 16.04.1993r. *o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji* Dz.U. nr 47, poz. 211 z 1993r. z późn. zm., art. 23 - 26)

* (Ustawa z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Dz.U. nr 210, poz. 2135 z 2004r., art. 193-194)

* (Ustawa z dn. 29.01.2004r. Prawo zamówień publicznych, Dz.U. nr 19, poz. 177 z 2004r. z późn. zm., art. 199-203)

GENEZA KODEKSÓW ETYKI FARMACEUTÓW

Na posiedzeniu Międzynarodowej Federacji Farmaceutycznej (FIP) w Vancouver 5 września 1997 roku przyjęty został dokument – Etyczny Kodeks Farmaceutów. Dokument ten jest czwartą wersją kodeksu etyki opracowaną przez FIP: pierwszy – w 1958 roku w Helsinkach, drugi – w 1984 roku w Budapeszcie i trzeci – w 1988 roku w Sydney¹. Kodeks ten stanowił wzór do opracowania kodeksów etycznych w poszczególnych krajach. Dlatego też, należałoby go w tym miejscu zacytować.

ETYCZNY KODEKS FARMACEUTÓW

WSTĘP

Zawód utożsamiany jest z chęcią poszczególnych praktyków do postępowania zgodnie z etycznymi i zawodowymi normami, stojącymi powyżej minimum wymogów prawnych. Farmaceuci są profesjonalistami w sferze opieki zdrowotnej, którzy pomagają ludziom w zachowaniu dobrego zdrowia, zapobieganiu złemu zdrowiu i tam, gdzie trzeba, w zakupie i najlepszym wykorzystaniu leków.

Rola farmaceuty znacznie zmieniła się w ostatnich latach. Podczas, gdy fundamentalne zasady etyczne pozostają niezmiennie, Kodeks Etyczny został na nowo opracowany po to, by potwierdzić i publicznie zaświadczyć o pryncypiach stanowiących podstawy roli i odpowiedzialności farmaceuty. Pryncypia te, oparte na moralnych zobowiązaniach i wartościach, ustanowiono, by umożliwić narodowym organizacjom farmaceutycznym - poprzez ich własne Kodeksy Etyczne – wspieranie farmaceutów w ich kontaktach z pacjentami, innymi organizacjami związanymi ze sferą zdrowia i generalnie ze społeczeństwem. Farmaceuci dążą do działań przepełnionych uczciwością i słuszością w dysponowaniu dostępnymi im zasobami zdrowotnymi.

ZASADY ODNOSZĄCE SIĘ DO PRAKTYKOWANIA ZAWODU:

1. Główną odpowiedzialnością farmaceuty jest dobro jednostki.

Obowiązki:

- być obiektywnym,
- przedkładać dobro jednostki ponad osobiste i handlowe interesy (w tym finansowe),

- sprzyjać prawu jednostki do dostępu do bezpiecznego i skutecznego leczenia.

2. Farmaceuta wszystkim okazuje takie samo poświęcenie.

Obowiązki:

- okazywać poszanowanie wobec życia i godności ludzkiej,
- nie dyskryminować ludzi,
- dążyć do leczenia i traktowania każdej jednostki zgodnie z jej osobistymi uwarunkowaniami.

3. Farmaceuta szanuje prawo jednostki do wolnego wyboru leczenia. Obowiązki:

- zapewnić, by tam, gdzie farmaceuta zaangażowany jest w ustanowienie opieki i leczenia, czynił to w porozumieniu z pacjentem.

4. Farmaceuta szanuje i gwarantuje prawo jednostki do zachowania tajemnicy.

Obowiązki:

- nie rozpowszechniać informacji, które identyfikują chorego, bez jego zgody lub bez podjęcia stosownego trybu.

5. Farmaceuta współpracuje z kolegami i innymi profesjonalistami, szanuje ich wartości i zdolności.

Obowiązki:

- współpracować z kolegami oraz innymi profesjonalistami i agencjami w wysiłkach na rzecz promowania dobrego zdrowia oraz leczenia i zapobiegania złemu zdrowiu.

6. Farmaceuta działa uczciwie i konsekwentnie w zawodowych kontaktach.

Obowiązki:

- działać zgodnie z sumieniem,
- unikać praktyk, zachowania lub warunków pracy, które mogą zaszkodzić wydawaniu profesjonalnego osądu.

7. Farmaceuta służy zaspokojeniu potrzeb jednostki, wspólnoty i społeczeństwa.

Obowiązki:

- uznać odpowiedzialność związaną z zaspokajaniem potrzeb jednostki z jednej strony, i ogółu społeczeństwa z drugiej.

8. Farmaceuta pielęgnuje i rozwija profesjonalną wiedzę i umiejętności.

Obowiązki:

- zapewnić kompetencję w wykonywaniu wszelkich usług farmaceutycznych poprzez stałą aktualizację wiedzy i umiejętności.

9. Farmaceuta zapewnia kontynuację opieki w przypadku sporów pracowniczych, zamknięcia apteki albo konfliktu z osobistymi moralnymi przekonaniem.

Obowiązki:

- przekazać pacjenta innemu farmaceucie,
- zapewnić, by kiedy apteka zostaje zamknięta, pacjenci otrzymali informację, do której apteki trafiła ich dokumentacja, jeśli takowa była.

Na podstawie Kodeksu Etycznego Farmaceutów zostały opracowane zasady postępowania etycznego przez farmaceutów europejskich. Zasady te zawarte są w Karcie Aptekarstwa Europejskiego.

KARTA APTEKARSTWA EUROPEJSKIEGO

Aptekarze europejscy, reprezentowani przez Grupę Farmaceutyczną Unii Europejskiej świadomi, że społeczeństwo wymaga coraz lepszych usług w zakresie opieki zdrowotnej, świadomi zmian koniecznych dla utworzenia nowej Europy bez granic ustalają zasady, które stanowią będą podstawę ich obecnych i przyszłych działań zawodowych.

*

Aptekarze wnoszą będą czynny wkład w zapewnienie opieki i kształtowanie polityki zdrowotnej zapewniając możliwie jak najwyższy standard zdrowia publicznego.

*

Aptekarze w aptekach otwartych przyjmą odpowiedzialność za zapobieganie chorobom i ochronę zdrowia publicznego oraz są zobowiązani do przekształcenia aptek europejskich w idealne ośrodki zdrowia.

*

Aptekarze rozwijają swoją wiedzę i przystosowują wyposażenie prowadzonych przez siebie aptek do tego, by umożliwić im to udzielanie właściwej informacji i porady o lekach i zdrowym sposobie życia.

*

Aptekarze poszukują możliwości ściślejszych kontaktów zawodowych z innymi zawodami medycznymi w celu przyjęcia holistycznego podejścia do spraw zdrowia; wnoszą wkład w prace badawcze i zapewniają ekonomicznie uzasadnione usługi zdrowotne.

*

Aptekarze coraz aktywniej uczestniczyć będą w opiece domowej dla zaspokojenia narastających potrzeb w tym zakresie.

*

Aptekarze wykorzystują nowe możliwości, np. w postaci sprzętu diagnostycznego do polepszenia usług aptekarskich dla społeczeństwa.

*

Aptekarstwo jest wolnym i niezależnym zawodem medycznym, ograniczonym do osób posiadających dyplom akademicki z farmacji lub jego odpowiednik.

*

Aptekarze są jedynymi specjalistami wyszkolonymi we wszystkich aspektach dotyczących środków farmaceutycznych.

*

Aptekarze odpowiedzialni są za zaopatrzenie w leki i wnoszą wkład w racjonalne ich stosowanie. Zakup, przechowywanie i dystrybucja środków farmaceutycznych powinna być ograniczona wyłącznie do uprawnionych do tego aptek otwartych i szpitalnych.

*

Aptekarze związani są normami etycznymi wynikającymi z ich obowiązków wobec społeczeństwa, władz administracyjnych, innych zawodów medycznych, innych aptekarzy i osób indywidualnych. Zawodowa poufność aptekarzy musi być respektowana i akceptowana jako prawo jednostki.

*

Własność aptek powinna być ograniczona do aptekarzy dla zabezpieczenia finansowej i zawodowej niezależności aptek.

*

Wynagrodzenie aptekarzy musi uwzględniać ich odpowiedzialność, obowiązki i usługi świadczone dla społeczeństwa.

*

Racjonalne rozmieszczenie aptek, uwzględniające kryteria demograficzne i geograficzne, stanowi podstawy dla wywiązywania się aptekarzy z ich obowiązku wobec społeczeństwa.

AUTORZY KODEKSU ETYKI APTEKARZA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Po reaktywowaniu się Samorządu Aptekarskiego, dzięki Ustawie z dn. 19.04.1991r. o izbach aptekarskich, rozpoczęły się prace nad stworzeniem Kodeksu Etyki Aptekarza Rzeczypospolitej Polskiej. Delegaci Okręgowych Izb Aptekarskich, obecni na Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe w Lublinie w dniach 24-25 kwietnia 1993 roku, w liczbie 107 osób:

OIA w Białymstoku – mgr Krystyna Balewska, mgr Helena Bujwid, mgr Jadwiga Domoń, mgr Ryta Łąd;

OIA w Bielsku-Białej – mgr Maria Dobija, mgr Maria Michalik, mgr Stefan Urbańczyk;

OIA w Bydgoszczy – mgr Edward Dura, mgr Stanisław Kodroń, mgr Alicja Matula, mgr Bartłomiej Wodyński, mgr Andrzej Wróbel;

OIA w Częstochowie – mgr Marek Płuska, mgr Janina Szerłowska;

OIA w Gdańsku – mgr Włodzimierz Bukaty, mgr Irena Chojnacka, mgr Maria Dąbrowska, mgr Stefania Gdaniec, mgr Jadwiga Knapińska, mgr Anna Kowalska, mgr Krystyna Okońska, mgr Zbigniew Ostrowski, mgr Krystyna Zalewska;

OIA w Katowicach – mgr Stanisław Berezowski, mgr Roman Hechman, mgr Maria Kondek, mgr Ewa Majcherczyk, dr Ewa Nikodemka, dr Dionizy Moska, mgr Andrzej Janiszewski, mgr Marek Spodzieja;

OIA w Kielcach – mgr Kazimierz Belniak, mgr Wiesława Gąsior, mgr Małgorzata Naporowska, mgr Bogumiła Sierant, mgr Bożena Waśkiewicz;

OIA w Koszalinie – mgr Witold Grynczelis, mgr Władysława Kurzeja, mgr Mieczysław Marzec, mgr Rajmund Zarzycki;

OIA w Krakowie – mgr Andrzej Ciszewski, dr Leokadia Danek, mgr Krzysztof Kokot, mgr Anna Sobańska, mgr Adam Sterkowicz, mgr Walenty Zajdel, mgr Krystyna Ziomek;

OIA w Lublinie – mgr Henryk Dąbrowski, mgr Jan Morełowski, dr Maria Kołodyńska, mgr Barbara Kudlicka, mgr Kinga Marcinkowska, mgr Maria Mulak, mgr Barbara Pawluczuk, mgr Zdzisław Policzkiewicz, mgr Edward Stanek, mgr Lucyna Wtulich, mgr Szymon Zajac, mgr Jadwiga Żółkiewska;

OIA w Łodzi – mgr Elżbieta Dryzek, mgr Zofia Guryn, mgr Włodzimierz Jakubowski, mgr Teresa Jaskulska, mgr Tadeusz Krym, mgr Maria Owczarek, mgr Piotr Pasierbiak, mgr Zofia Tylman-Rogowska;

OIA w Olsztynie – mgr Teresa Korbut, mgr Marianna Kossowska, mgr Danuta Harbaszewska,

OIA w Opolu – mgr Katarzyna Kaniut, mgr Andrzej Prygiel;

OIA w Poznaniu – mgr Lech Chmielecki, mgr Elżbieta Dobrowolska, mgr Mieczysław Malski, mgr Konstancja Majewska, dr Roman Plackowski, mgr Barbara Speichert, mgr Elżbieta Taterczyńska, mgr Jadwiga Zajączkowska, mgr Alina Żyto;

OIA w Rzeszowie – dr Aleksander Czarniawy, mgr Danuta Kontek, mgr Barbara Sawka, mgr Tadeusz Wziątek;

OIA w Szczecinie – mgr Anna Krakowiak, mgr Kazimierz Radomski;

OIA w Warszawie – mgr Eugeniusz Bukiewicz, mgr Ewa Dobrosielska, mgr Elżbieta Góralczyk, mgr Joanna Górka, mgr Barbara Kozicka, dr Jerzy Łazowski, mgr Maciej Paprocki, dr Kazimierz Radecki, dr Tadeusz Szuba, mgr Henryka Wojtaszewska;

OIA we Wrocławiu – mgr Marek Jagoszewski, mgr Amelia Kata-Lis, mgr Edwarda Kędzierska, mgr Irena Knabel-Krzyszowska, mgr Aldona Lewandowska, prof. Janusz Pluta, mgr Diter Witkowski;

OIA w Zielonej Górze – mgr Janina Lewandowska, mgr Maciej Sawczyn, mgr Kazimierz Woźniak;

podjęli następującą uchwałę:

Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Aptekarzy odbywający się w Lublinie w dniach 24-25.04.1993 roku działając na podstawie art. 37 ustawy z dnia 19.04.1991 roku o izbach aptekarskich oraz regulaminu Zjazdu, uchwala Kodeks Etyki Aptekarza Rzeczypospolitej Polskiej w opublikowanym brzmieniu.

Lublin, dnia 25.04.1993 r.

ul. Długa 16, 00-238 Warszawa

tel. (022) 635-92-85; fax (022) 887-50-32

internet: www.nia.org.pl; e-mail: nia@nia.org.pl

Redakcja

Departament Etyki i Deontologii Zawodu Naczelnej Izby Aptekarskiej

Koordynator Departamentu – *mgr farm. Marian Mikulski,*

Członkowie Departamentu:

mgr farm. Jolanta Dahlke-Miś

mgr farm. Lucyna Łazowska

mgr farm. Maria Walkowiak-Falender

w pracach nad treścią nowego Kodeksu Etyki Farmaceuty-Aptekarza RP udział wzięli także:

mgr farm. Janina Przedpełska-Szerłowska – Przewodnicząca Naczelnego Sądu Aptekarskiego

mgr farm. Ewa Kokot – Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej

Konsultacja prawna: *adwokat dr praw Edward Jędrzejewski*

– Radca Prawny Naczelnej Izby Aptekarskiej

Grafika

mgr Krystyna Główniak

Skład i opracowanie materiałów

dr n farm. Tomasz Baj, mgr farm. Alicja Konstankiewicz